

KRONIKA WYDZIAŁÓW

(II półrocze 1992/93)

I. WYDARZENIA OGÓLNOUCZELNIANE

I. MINISTER EDUKACJI W INSTYTUCIE STUDIÓW NAD RODZINĄ W ŁOMIANKACH

Po raz pierwszy w niemal 18. letniej historii ISR w Łomiankach k. Warszawy jego gościem był minister edukacji narodowej. prof. Zdobysław F l i s o w s k i. W sobotę 27 marca 1993 roku spotkał się ze studentami oraz kadrą nauczającą Instytutu. Obecny był także rektor ATK, ks. prof. Jan Ł a c h. Minister F l i s o w s k i wyraził uznanie dla działalności Instytutu, podkreślając jego doniosłość społeczną.

2. WATYKAŃSCY GOŚCIE W ŁOMIANKACH

W czwartek, 27 maja 1993 roku, przybyła do Polski delegacja Papieskiej Rady do Spraw Rodziny z jej przewodniczącym, kard. A. L o p é z T r u j i l l o oraz sekretarzem, biskupem E l i o S g r e c c i a. Delegacja spotkała się m.in. z pracownikami ISR ATK w Łomiankach. W niedzielę, 30 maja, o godz. 12.00 została odprawiona w kaplicy placówki Msza św. dla rodzin – przyjaciół Instytutu. Tego samego dnia goście powrócili do Rzymu.

3. WICEPREMIER HENRYK GORYSZEWSKI NA SPOTKANIU W ATK

„Naród i państwo od tysiąca lat kierują się wartościami chrześcijańskimi na wszystkich polach aktywności” – powiedział w czwartek, 17 czerwca 1993 roku wicepremier Henryk G o r y s z e w s k i na spotkaniu z Senatem i pracownikami naukowymi ATK. Wicepremier stwierdził, że próby eliminowania Kościoła z życia politycznego i gospodarczego pod pretekstem, iż są to dziedziny poza porządkiem etycznym, stanowią w istocie dalszy ciąg poczynań lewicy i pogrobowców komunizmu. Na pytanie o los ATK H. G o r y s z e w s k i zapowiedział podjęcie starań o powołanie w Warszawie uniwersytetu katolickiego, ponieważ *„stolica katolickiego państwa i narodu zasługuje na taką uczelnię”*

4. KS. PROF. JÓZEF WOLIŃSKI W ATK

30 czerwca 1993 roku rektor ATK w Warszawie, ks. prof. dr hab. Jan Ł a c h, przyjął profesora Instytutu Katolickiego w Paryżu, ks. prof. Józefa Wolińskiego. Wizyta dotyczyła rozwijającej się obecnie współpracy między tymi uczelniami zrzeszonymi w Międzynarodowej Federacji Uniwersytetów Katolickich (FIUC). Planowaną współpracę rozpoczynają patrolodzy, ale dalsza kontynuacja współpracy rozwijać się będzie w różnych dziedzinach i specjalnościach. W przyszłym roku akademickim rozpoczną się również miesięczne pobyty naukowe profesorów ATK w Paryżu.

Pobyty ks. prof. Józefa Wolińskiego w ATK był również okazją do omówienia szczegółów związanych z planowaną na listopad br. wizytą rektora Instytutu Katolickiego w Paryżu, ks. prof. Patricka Valdriniego w warszawskiej ATK.

5. NOWE WŁADZE ATK

W ATK odbyły się wybory władz ogólnouczelnianych i wydziałowych. Rektorem ATK został ponownie ks. prof. dr hab. Jan Ł a c h, a prorektorami – ks. prof. dr hab. Wincenty Myszor i prof. dr hab. Edward Nieznanski. Dziekanem Wydziału Teologicznego wybrano ponownie ks. prof. dra hab. Romana Bartnickiego, prodziekanami – ks. prof. dra hab. Michała Czajkowskiego i ks. dra hab. Romana Murawskiego. Na Wydziale Kościelnych Nauk Historycznych i Społecznych dziekanem został ks. prof. dr hab. Emil Staniula, prodziekanem – dr hab. Maria Piotrowska. Kadencja władz trwa trzy lata.

6. REKRUTACJA W ATK

Na cztery wydziały ATK zgłosiło się 360 studentów: 48 na teologię, 73 na studia teologiczne w trybie zaocznym, 120 na filozofię (w przeważającej części na psychologię), 50 na Wydział KNHiS oraz 69 na wydział prawa kanonicznego.

7. ZMARLI PROFESOROWIE

Dnia 5 lipca 1993 roku zmarł ks. prof. dr hab. Henryk Bogacki SJ, profesor nadzwyczajny ATK w Warszawie, wykładowca teologii dogmatycznej od 1962 roku, kierownik katedry Historii Dogmatów od 1967 roku, zasłużony dyrektor Wydawnictw ATK i redaktor naczelny kwartalnika „Collectanea Theologica” w latach 1965-1990, członek różnych komisji senackich ATK. Pogrzeb odbył się dnia 8 lipca 1993 roku w sanktuarium św. Andrzeja Boboli na Mokotowie. W imieniu ATK Zmarłego pożegnał ks. prof. dr hab. Michał Czajkowski, prodziekan Wydziału Teologicznego ATK.

Dnia 27 lipca 1993 roku w klinice w Perugii we Włoszech zmarł o. prof. dr hab. Wiesław Józef Rosłon OFMConv., bibliista, profesor zwyczajny ATK w War-

szawie, absolwent rzymskiego „Biblicum”, wieloletni wykładowca Pisma Świętego w ATK, od 1988 roku profesor zwyczajny tej uczelni, autor licznych prac naukowych z zakresu egzegezy biblijnej.

II. WYDZIAŁ TEOLOGICZNY

1. SYMPOZJA I WYKŁADY

1.1. *Mass media a ewangelizacja*

Dnia 27 kwietnia 1993 roku odbyło się sympozjum Sekcji Homiletów Polskich i Wydziału Teologicznego ATK na temat: *Mass media a ewangelizacja*. Referaty wygłosili:

- Ks. doc. dr hab. Antoni L e w e k: *Mass media w misji ewangelicznej Kościoła*.
- Ks. bp Adam L e p a: *Chrześcijańska formacja twórców kultury masowej*.
- Ks. bp Jan C h r a p e k: *Chrześcijańska formacja odbiorców kultury masowej*.
- Mgr Eugeniusz H a n a s: *Koncepcja kaznodziejstwa w dobie mediów masowych*.
- Ks. dr Jan T w a r d y: Stan prac nad podręcznikiem homiletyki.

1.2. *Kościół a Żydzi i judaizm. Nowy Testament a judaizm*.

18 maja 1993 roku

- *Otwarcie Sympozjum* – ks. prof. dr hab. Roman B a r t n i c k i, dziekan Wydziału Teologicznego ATK.
- *Słowo wstępne* – ks. prof. dr hab. Jan Ł a c h, rektor ATK.
- *Nowy Testament a judaizm – możliwości i wyzwania* – ks. dr Waldemar C h r o s t o w s k i, ATK Warszawa.
- *Ewangelizacja jako świadectwo wiary żydowskiej. Leona Baecka studia nad Nowym Testamentem* – prof. dr Stefan S c h r e i n e r, Institutum Judaicum, Tübingen.
- *Rabiniczna „kultura sporów” oraz jej implikacje dla Ewangelii* - prof. Chana S a f r a i, Amsterdam.
- *Czy jest antyżydowska Ewangelia najbardziej żydowska?* – ks. prof. dr hab. Michał C z a j k o w s k i, ATK Warszawa.
- *Odrzucenie Izraela w Ewangelii Łukasza i w Dziejach Apostolskich?* – prof. Bart K o e t, Amsterdam.
- *Izrael a narody – czy zastąpienie Izraela przez nowotestamentowy Kościół?* – prof. Leo B a k k e r, Amsterdam.

19 maja 1993 roku.

- *Żydzi w Ewangelii św. Jana* – ks. prof. dr hab. Stanisław M ę d a l a, ATK Warszawa.
- *Elementy liturgii starotestamentowej w Nowym Testamencie* – ks. prof. Adam P a p r o c k i, Prawosławne Seminarium Duchowne, Warszawa.

- „*Corpus Domini*”: ewentualne ślady Nowego Testamentu we wschodnioeuropejskim chasydyzmie – rabin dr Byron L. Sherwin, Spertus College of Judaica, Chicago.
- *Zamknięcie Sympozjum* – ks. abp prof. dr hab. Henryk Muszyński, metropolita gnieźnieński, przewodniczący Komisji Episkopatu Polski do Dialogu z Judaizmem.

1.3. Wykład prof. dra Hansa Joachima Türka

Dnia 26 kwietnia 1993 roku prof. dr Hans Joachim Türk z Uniwersytetu w Nürnberg-Erlangen wygłosił wykład nt. „*Die neue Religiosität*”.

1.4. Wykład bpa dra Helmuta Krätzla

Również 26 kwietnia 1993 roku bp dr Helmut Krätzl z Wiednia wygłosił wykład nt. „*Jak polityczny powinien (może) być Kościół?*” Jego wykładu słuchali liczni profesoria i studenci ATK oraz zaproszeni goście, wśród nich ambasador austriacki w Polsce, dr Gerhard Wagner i bp Tadeusz Pironek, sekretarz generalny Konferencji Episkopatu Polski.

2. STOPNIE I TYTUŁY NAUKOWE

2.1. Habilitacja

Ks. Ireneusz Werbiński, *Świętość w świetle dekretów beatyfikacyjnych i kanonizacyjnych po Soborze Watykańskim II*.

Recenzenci: ks. prof. dr hab. Jerzy Misiurek (KUL)
o. prof. dr hab. Antoni J. Nowak (KUL)
ks. prof. dr hab. Jan Łach (ATK)

Data kolokwium habilitacyjnego: 10 maja 1993 roku.

Na podstawie dekretów beatyfikacyjnych i kanonizacyjnych po II Soborze Watykańskim autor omawia koncepcję świętości i jej rolę w rozwoju osobowym człowieka. W zasadniczą problematykę wprowadza rozdz. I., ukazujący ewolucję rozumienia świętości. Rozdz. II. koncentruje się na istocie świętości, III. omawia świętość w różnych stanach życia, a IV. – czynniki wspomagające świętość. Rodz. V. ukazuje elementy prawne świętości.

2.2. Doktoraty

Ks. Andrzej Banaszek, *Kierunki rozwoju relacji o wydarzeniu w Betanii (Mt 26,6-13; Mk 14,3-9; J 12,1-11; Łk 7,36-50)*.

Promotor: ks. prof. dr hab. Michał Czajkowski

Recenzenci: ks. doc. dr hab. St. Włodarczyk (PWT Częstochowa)
ks. prof. dr hab. Roman Bartnicki (ATK)

Data promocji doktorskiej: 7 czerwca 1993 roku

Poprzez dzisiejsze teksty ewangeliczne, opisujące wydarzenia w Betanii, autor stara się dotrzeć do pierwotnego źródła opowiadania. Rozdział I. stanowi analizę literacko-historyczną tych perykop. W rozdziale II. w celu dotarcia do wcześniejszych pokładów tradycji przeprowadzona została egzegeza współczesnych tekstów tych perykop. Rozdział III. został poświęcony ukazaniu perspektyw teologicznych poszczególnych etapów redakcji tekstów.

Ks. Andrzej Garbarz, *Teologicznomoralny wymiar pracy ludzkiej w świetle encykliki Jana Pawła II „Laborem exercens”*.

Promotor: ks. prof. dr hab. Alojzy Marcol

Recenzenci: ks. prof. dr hab. Stanisław Olejnik (ATK)

ks. prof. dr hab. Seweryn Rosik (KUL)

Data promocji doktorskiej: 7 czerwca 1993 roku.

W rozdziale I. została dokonana analiza pracy w ujęciu przedmiotowym i podmiotowym. Rozdział II. ukazuje źródła teologii pracy: przesłanki biblijne, nauka Ojców Kościoła, myśl teologiczna św. Tomasza z Akwinu i dokumenty Kościoła. Rozdział III. zawiera aksjologię pracy. Stanowią ją wymiary: stwórczy, zbawczy i eschatologiczny. W rozdziale IV. autor rozważa deontologię pracy w korelacji praw i obowiązków.

Ks. Tadeusz Milek, *Recepcja nauki II Soboru Watykańskiego w czasopiśmie „Ateneum Kapłańskie” w latach 1962-1985*.

Promotor: ks. doc. dr hab. Bronisław Mierzwiński

Recenzenci: ks. prof. dr hab. Ryszard Kamiński (KUL)

ks. prof. dr hab. Jerzy Bajda (ATK)

Data promocji doktorskiej: 7 czerwca 1993 roku.

Dwa pierwsze rozdziały pracy „Znaczenie II Soboru Watykańskiego” i „Charakterystyka czasopisma „Ateneum Kapłańskie” stanowią przygotowanie do właściwej analizy. Kolejne trzy rozdziały koncentrują tematykę wokół zagadnień: człowiek, świat, Kościół.

Ks. Zdzisław Józef Żywicka, *„Wolność synów” w Mateuszowych logiach Jezusa (Mt 17,24-27 i Mt 22,15-22 par.)*.

Promotor: ks. prof. dr hab. Roman Bartnicki

Recenzenci: ks. prof. dr hab. Stanisław Mędała (ATK)

ks. prof. dr hab. Roman Rubinkiewicz (KUL)

Data promocji doktorskiej: 7 czerwca 1993 roku.

W badaniach nad dwoma perykopami o podatkach zastosowano metodę historii redakcji. Rozdział I. zawiera ogólną charakterystykę podatnictwa biblijnego. Rozdział II. ukazuje stan badań nad miejscem perykop w strukturze Ewangelii Mateusza. W rozdziale III. została przeprowadzona analiza literacka poszczególnych perykop. Rozdział IV. to analiza idei teologicznych. Rozdział V. ukazuje specyfikę Mateusowego rozumienia „wolności synów”.

Ks. Jan Lucjan G r a j e w s k i, „Czcij ojca twego i matkę swoją” w tradycji biblijnej.

Promotor: ks. prof. dr hab. Jan Ł a c h

Recenzenci: ks. doc. dr hab. Antoni T r o n i n a (KUL)

ks. dr hab. Julian W a r z e c h a (ATK)

Data promocji doktorskiej: 24 czerwca 1993 roku.

Celem pracy jest pełne odczytanie treści przykazania czci ojca i matki w jego pierwotnym kontekście, tzn. kontekście przymierza synajskiego oraz jego kolejne reinterpretacje w Biblii. Celami zaś ubocznymi są: wskazanie kierunku reinterpretacji tego przykazania przez Jezusa, oryginalność Jego reinterpretacji oraz ukazanie sposobu odczytania tego nakazu w Kościele pierwotnym.

Ks. Andrzej S u c h o Ń, *Etos pracy śląskiego górnik a w świetle społecznego nauczania Kościoła.*

Promotor: ks. doc. dr hab. Paweł G ó r a l c z y k

Recenzenci: ks. prof. dr hab. Janusz N a g ó r n y (KUL)

ks. prof. dr hab. Alojzy M a r c o l (ATK)

Data promocji doktorskiej: 24 czerwca 1993 roku.

Celem rozprawy jest ukazanie i poddanie krytycznej ocenie stanu etosu pracy śląskiego górnik a oraz zaprezentowanie najgłębszych cech tego etosu w świetle społecznego nauczania Kościoła i podanie konkretnych implikacji etyczno-duszpasterskich odnośnie do jego uzdrowienia. W pracy zwraca się uwagę m.in. na postawy apostołskie górnikó w w środowisku pracy oraz na zadania różnych instytucji społecznych i Kościoła na Śląsku.

2.3. Magisteria

Luty 1993: Władysław Z a w a l n i a k, *Kult obrazu NMP Budzławskiej w Budzławiu*; Janusz Ł u c z a k, *Rola milczenia w odnowionej liturgii posoborowej*; Andrzej K o z d r ó j, *Kult Maryi w życiu religijnym człowieka jako miara właściwych odniesień do Chrystusa w świetle adh. ap. Pawła VI „Marialis cultus”*; Andrzej Z i e l i ń s k i, *Rola nabożeństwa do Maryi w życiu kapłana w nauczaniu Jana Pawła II*; Piotr K r a k o w i a k, *Eutanazja a prawo do godnej śmierci i umierania w świetle dokumentów Stolicy Apostolskiej*; Marek B o r o w s k i, *Znaczenie życia wewnętrznego w duszpasterskim posługiwaniu w myśl Stefana kard. Wyszyńskiego*; Krzysztof D u d z i k, *Etyczne stanowisko wobec problemu zadłużenia międzynarodowego w świetle dokumentu papieskiej Komisji „Institia et Pax” w służbie na rzecz wspólnoty ludzkiej: etyczne podejście do problemu zadłużenia międzynarodowego*; Dariusz M a t y g a, *Sprawiedliwość warunkiem pokoju w nauczaniu społecznym Jana Pawła II*; Piotr B a n a c h, *Odrodzenie moralne ludzkości, w świetle orędzia Matki Bożej w Medjugorje*; Jan D o m i a n, *Ewangelizacja a zaangażowanie polityczne świeckich w świetle adh. Jana Pawła II „Christifideles laici”*; Adam G r u s z k a, *Wychowanie do modlitwy dzieci i młodzieży w świetle polskich publikacji katechetycznych*; Beata M a c i e j e w s k a, *Analiza historyczno-literacka Pieśni Debory, Szczęście 5,1-31*; Jarosław G ó r e c k i, *Wpływ czynnika religijnego na formację osobowości wychowanka w ujęciu Fr. W. Foerstera.*

Marzec 1993: Dorota Muchowska, *Mistyczne doświadczenie Boga w życiu i pismach św. Teresy z Avila*; Adam Lisiecki, „*Błogosławieni ubodzy w duchu*” w egzegezie katolickiej i teologii wyzwolenia; Sławomir Klich, *Czystość serca – warunkiem oglądania Boga (Mt 5,8)*; Wojciech Juszcuk, *Kościół jako sakrament jedności w nauce II Soboru Watykańskiego*; Marek Demczuk, *Wymiar formacyjny Modlitw Eucharystycznych we Mszach św. z udziałem dzieci, zawartych w Mszałe Rzymskim dla diecezji polskich*; Stanisław Kąkol, *Moralne wartości literatury na przykładzie „Quo vadis” Henryka Sienkiewicza*; Marek Barejko, *Miłość jako naczelna zasada życia społecznego w nauce kard. Augusta Hlonda*; Jerzy Sobol, *Prawa człowieka w nauczaniu społecznym kardynała Wyszyńskiego*; Zbigniew Hul, *Ochrona środowiska w świetle polskiej ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska*; Franciszek Zaniewski, *Rola związków zawodowych w wychowaniu moralno-społecznym człowieka pracy w świetle nauczania Jana Pawła II*; Krzysztof Miner, *Symbolika pasterska w Psalmie 23*; Dariusz Walaśek, *Bibijne podstawy nauki o Duchu Świętym w encyklice Jana Pawła II „Dominum et vivificantem”*; Ireneusz Chmielowski, *Znaczenie rodziny dla narodu w nauczaniu prymasa Tysiąclecia Stefana Kard. Wyszyńskiego*; Marek Rogeński, *Tematyka maryjna na łamach czasopisma „Królowa Apostołów” w latach 1947-1953*; Jacek Bilik, *Udział świeckich w zbawczym posłannictwie Kościoła w świetle adhortacji apostołowej Jana Pawła II „Christifideles laici”*; Wiesław Gula, *Struktura i treść teologiczna formuł rozgrzeszenia w odnowionej liturgii sakramentu pojednania*; Mirosław Prekop, *Poszanowanie wartości moralnych gwarantem jedności i rozwoju zjednoczenia Europy w nauczaniu Jana Pawła II*; Andrzej Delik, *Czas wolny darem dla integracji rodziny (studium teologiczno-pastoralne)*; Mirosław Włodarczyk, *Teoria wartości w myśli fenomenologicznej Władysława Stróżewskiego*; Ryszard Łukomski, *Rola uczuć w rozpoznawaniu i urzeczywistnianiu wartości moralnych w koncepcji etyki Dietricha von Hildebranda*; Jacek Brzeziński, *Udział wiernych w celebracji sakramentu chrztu dzieci na podstawie „Obrzędów chrztu dzieci”*; Jarosław Cielecki, *Historia parafii pw. Narodzenia NMP w Konstancynie w latach 1858-1939*; Grzegorz Cierliński, *Duszpasterstwo harcerzy w latach międzywojennych na terenie Łodzi*; Stanisław Guzowski, *Cztery malowidła przedstawiające cuda Jezusa (Pelplin, krężanki przy katedrze)*; Waldemar Łachut, *Uczestnictwo wiernych w obrzędach sakramentu namaszczenia chorych na podstawie „Ordo unctionis infirmorum eorumque pastoralis curae”*; Jarosław Małek, *„Nawrócenie Szawła” oraz „Paweł i Barnaba w Listrze” w krężankach katedry pelplińskiej*; Edmund Modzelewski, *Teologia liturgii Godzin o św. Janie Bosko, kapłanie (31 stycznia)*; Władysław Nalepka, *Teologia modlitw eucharystycznych we Mszy św. z udziałem dzieci*; Tadeusz Pawluk, *Teologia formularza mszalnego ku czci świętych apostołów Szymona i Judy Tadeusza*; Mieczysław Różański, *Historia pierwszych cmentarzy katolickich w Łodzi*; Grzegorz Ruchniewicz, *Rola wspólnoty w duszpasterstwie św. Kaspra del Bufalo w świetle jego pism i aktualnych norm prawnych Zgromadzenia Misjonarzy Krwi Chrystusa*; Jan Rusiecki, *Treści teologiczne formularza mszalnego ku czci Józefa Cafasso na podstawie proprium salezjańskiego*

(studium teologiczno-liturgiczne); Piotr Sułkowski, *Sceny męczeńskie w malowidłach krążganków katedry pelplińskiej*; Adam Szatkowski, *Przypowieści ewangeliczne w krążgankach katedry pelplińskiej*.

Kwiecień 1993: Kazimierz Bednarek, *Postawy wobec rodziny a postawy wobec parafii w świetle przeprowadzonych badań (studium z zakresu psychologii pastoralnej)*; Jerzy Gliński, *Typologia biblijna Orygenesusa w świetle jego wybranych homilii*; Andrzej Szymaniec, *Rola łaski w życiu wewnętrznym człowieka w pismach bpa Wilhelma Pluty*; Helena Chmura, *Sakrament pokuty przejawem Bożego miłosierdzia w świetle „Dzienniczka błogosławionej S. Faustyny Kowalskiej*; Stanisław Marcza k, *Ideal kapłana w wybranych pismach św. Ambrożego z Mediolanu*; Marek Jarosz, *Eklezjologia w ujęciu ks. Tadeusza Dublewskiego (1894-1945)*; Krzysztof Muras, *Postęp techniczny w refleksji teologiczno-moralnej*; Ryszard Kolczyński, *Pastoralne funkcje parafii Naruszewo od XIII w. do czasów obecnych*; Krzysztof Cyran, *Radość jako zasada życia chrześcijańskiego w nauczaniu papieża Jana Pawła II*; Witold Drzyzgiewicz, *Moralne problemy klinicznego stosowania genetyki medycznej w świetle dokumentów Kościoła*; Lech Hebrowski, *Wychowanie do postaw moralno-społecznych w świetle podręczników dla szkół zawodowych (red. M. Majewski)*; Roman Kotliński, *Status prawny katechumenów w świetle prawa powszechnego i partykularnego polskiego (studium historyczno-prawne)*; Elżbieta Maziarz, *Koncepcja podstawowej formacji zakonnej w świetle posoborowych dokumentów Kościoła*; Cezary Michnowski, *Małżeństwo według Mt 19,10-12 i 1Kor 7,25-35*; Roman Rusinek, *Rola Maryi w eschatologicznym wypełnianiu się kościoła w świetle enc. Jana Pawła II „Redemptoris Mater”*; Leszek Śpiewak, *Solidarność jako zasada rozwoju i pokoju w nauczaniu Jana Pawła II*.

Maj 1993: Stanisław Kopeć, *Struktura organizacyjna i zadania rady kapłańskiej Archidiecezji Łódzkiej*; Piotr Skura, *Dietricha von Hildebranda teoria uczuć*; Mirosław Wojturski, *Narkomania a ważność sakramentu małżeństwa*.

Czerwiec 1993: Artur Grochala, *Idea wolności w pismach teologiczno-moralnych Bernharda Häringa*; Andrzej Kaliściak, *Próba ujęcia starotestamentalnej terminologii miłosierdzia*; Piotr Leszcz, *Problem integralności Psalmu 23*; Arkadiusz Kowalski, *Klasyczne i współczesne ujęcie problemu samobójstwa w polskiej literaturze posoborowej na podstawie wybranych autorów*; Janusz Ładziak, *Przyjęcie do zakonu według prawodawstwa partykularnego Braci Mniejszych Konwentualnych w latach 1932-1985 (studium teologiczno-kanoniczne)*; Piotr Łotysz, *Zadanie Ducha Parakleta na podstawie mów pożegnalnych (J 13,31-16,33)*; Jerzy Mazur, *Separacja małżonków jako problem kanoniczno-duszpasterski*; Henryk Sofiński, *Nowotestamentalna wizja godności kobiety wobec myśli starożytnej i starotestamentalnej*; Bogdan Wróblewski, *Uczestnictwo w Najświętszej Eucharystii w świetle przepisów kodeksu Jana Pawła II*; Barbara Ginter, *Teologia ciała ludzkiego w katechizmie Jana Pawła II w formacji do ślubu czystości*; Dorota Krajewska, *Apostolski wymiar pracy w pismach bł. Honorata Koźmińskiego*; Elżbieta Michalik, *Ontyczny aspekt tożsamości chrześcijańskiej a jej neokatechumenalny model w wypowiedziach Jana Pawła II*; Irena Remiszewska, *Pokora i zaparcie siebie jako fundamentalne cechy*

duchowości felicianki na podstawie pism i listów bł. Honorata Koźmińskiego i bł. Marii Angeli Truszkowskiej do Sióstr Felicianek; Andrzej Smoleń, *Pastoralne funkcje parafii Radzanów nad Wkrą w latach 1795-1992*; Krzysztof Zakrzewski, *Antropo-teologiczne elementy cierpienia we współczesnej refleksji nad duszpasterstwem chorych*; Krzysztof Grzeszczak, *Treści teologiczne pieśni okresu paschalnego na podstawie „Śpiewnika liturgicznego”*; Andrzej Karepin, *Teologia formularza mszalnego ku czci św. Andrzeja Apostoła*; Andrzej Bogdanowicz, *Postawy religijno-moralne młodzieży szkół ponadpodstawowych miasta Białystok*; Marek Dąbrowski, *Postawy religijno-moralne młodzieży szkół ponadpodstawowych miasta Białystok*; Tadeusz Kaczyński, *Podstawowa problematyka filozofii narodowej w ujęciu Bolesława J. Gaweckiego*; Ewa Stachowicz, *Podstawy rozwoju życia duchowego w świetle pism o. Honorata Koźmińskiego*; Igor Łaszuk, *„Nawróćcie się do Boga z całego serca” – Jl 2,12b. Studium egzegetyczno-teologiczne pokuty według Jl 2,12-17*; Mirosław Karnacewicz, *Nauczanie teologii w Wyższym Seminarium Duchownym w Wilnie w latach 1918-1945*; Magdalena Otłowska, *Tekst literacki w kształtowaniu postaw religijnych młodzieży*; Marek Górski, *Modlitwa chrześcijańska a medytacja zen w świetle listu do biskupów Kościoła katolickiego „O niektórych aspektach medytacji chrześcijańskiej”*; Paweł Gwiazda, *Propozycje zastosowania technik medytacyjnych religii wschodnich w modlitwie chrześcijanina w książkach Anthony'ego de Mello. Opis i próba oceny*; Zbigniew Kobus, *Nowy człowiek w kolektach okresu paschalnego w Mszałe Rzymskim Pawła VI*; Alicja Kasprzyk, *Jezus Chrystus objawieniem Trójcy Świętej na podstawie pism s. Roberty Babiak*; Karol Michalski, *Pośrednictwo Maryi a jedyne pośrednictwo Jezusa Chrystusa w ujęciu św. Kaspra del Bufalo w świetle encykliki „Redemptoris Mater” Jana Pawła II*; Zbigniew Kuczewski, *Zasady formacji kapłańskiej w świetle konferencji ascetycznych do alumnów ks. Mikołaja Sasinowskiego*; Wiesław Sulewski, *Moralny wymiar życia społeczno-gospodarczego w świetle encykliki Jana Pawła II „Centesimus annus”*; Wacław Domin, *Miłość jako wartość ocalająca w twórczości K.K. Baczyńskiego*; Paweł Kalicki, *Wybrane wartości etyczne wychowawcy proponowane przez Janusza Korczaka*; Gabriela Gołkowska, *Praca jako doskonalenie człowieka na podstawie polskiej literatury posoborowej*; Elżbieta Rencz, *Rola wiernych świeckich w świetle dokumentów Kościoła od „Il fermo proposito” do „Redemptoris missio”*; Grzegorz Żabik, *NMP w zbawczym posłannictwie Chrystusa i Kościoła według konstytucji II Soboru Watykańskiego „Lumen gentium” i encykliki Jana Pawła II „Redemptoris Mater”*; Tadeusz Niegowski, *Związek modlitwy indywidualnej i liturgicznej modlitwy Kościoła w pismach Edyty Stein*; Bożena Sidorczyk, *Kult Chrystusa Króla w Zgromadzeniu Sióstr Rodziny Betańskiej w oparciu o pisma założyciela, ks. Józefa Czesława Malysiaka i Konstytucji Zgromadzenia*; Halina Cyganowska, *Kształtowanie obrazu Boga na etapie katechezy inicjacyjnej według I. schematu szczegółowego*; Ewa Przesmycka, *Wychowanie do udziału w Eucharystii w oparciu o podręcznik dla ucznia „Bóg z nami” III, IV część*; Jacek Tochmański, *Kształtowanie chrześcijańskiego stosunku do drugiego człowieka w katechezie młodzieżowej*; Kazimierz Zdziebko, *Wymiar chrystologiczny katechezy młodzieżowej na*

podstawie podręczników katechetycznych „Spotkania z Bogiem”; Grażyna Błażk, *Przygotowanie młodzieży do małżeństwa i życia w rodzinie w materiałach katechetycznych pod redakcją ks. M. Majewskiego w świetle „Familiaris consortia”*; Janina Krzysztoń, *Koncepcja wychowania dziewcząt w ujęciu Marceliny Darowskiej*; Alicja Filipowicz, *Katechetyczna funkcja rodziny w świetle „Familiaris consortia”*; Iwona Jamik, *Katecheza wobec trudności religijnych dorastającej młodzieży w świetle przeprowadzonych badań*; Barbara Szymańska, *Chrześcijańska formacja dorosłych w oparciu o rekolekcje ewangelizacyjne Odnowy w Duchu Świętym w Polsce*; Jerzy Zyguntowski, *Apostolski cel Zgromadzenia Braci Szkół Chrześcijańskich i lasaliańskiego systemu wychowania w pismach św. Jana de la Salle*; Tadeusz Bednarek, *Praca a rozwój osobowy człowieka według encykliki „Laborem exercens” (studium z zakresu psychologii pastoralnej)*; Zbigniew Paradowski, *Wpływ dziecka na rozwój osobowy matki (studium z zakresu psychologii pastoralnej)*; Bożena Kędraś, *Ideal doskonałości siostry zakonnej w ujęciu bł. Honorata Koźmińskiego*; Grażyna Kościuk, *Polska religijność a niewiara w nauczaniu Jana Pawła II podczas czwartej pielgrzymki do Ojczyzny*; Anna Żochowska, *Problem wiary w twórczości Anny Kamińskiej*; Beata Husakiewicz, *Duchowość misyjna prawosławia rosyjskiego*; Olga Perrein, *Wierzenia i obrzędy Basutosów*; Renata Wrzesińska, *Tradycyjność i nowość postawy Marty wobec Jezusa (Łk 10,38-42; J 12,2; J 11,17-27)*; Lucyna Owczarska, *Pokora jako zasada formacji życia duchowego rodziny chrześcijańskiej w nauczaniu Matki Marceliny Darowskiej*; Paweł Sokołowski, *Kierownictwo duchowe w świetle Listów Polskich arcybiskupa Jerzego Matulewicza*; Marianna Karbowniczek, *Wiodące tematy teologiczno-liturgiczne w tekstach Liturgii Godzin okresu wielkanocnego*; Krzysztof Łaszuk, *Kult NMP w pismach i życiu Jana de la Salle*; Krystyna Wilk, *Solidarność zasadą i cnotą moralną według encykliki Jana Pawła II „Sollicitudo rei socialis”*; Jolanta Czerwonka, *Teologia rodziny w ruchu szensztackim. Studium teologiczno-moralne*; Danuta Strugała, *Rola rodziców w wychowaniu seksualnym potomstwa w polskiej literaturze posoborowej. Studium teologiczno-moralne*; Grażyna Janczak, *Sakrament pokuty jako środek formacji w dokumentach Kościoła po II Soborze Watykańskim*; Mirosława Krąjewska, *Pielęgnacja chorych przejawem charyzmatu Zgromadzenia Sióstr św. Elżbiety*; Teresa Szyperska, *Tożsamość paschalna Zgromadzenia Sióstr Adoratorek Krwi Chrystusa w świetle Konstytucji*; Anna Jabłuszewska, *Symbolika teistyczna i kosmiczna kultur plemiennych w ujęciu Josepha Goetze*; Wojciech Marat, *Prana w ujęciu teoretycznym i praktycznym na podstawie wybranych tekstów śrut i traktatów jogi*; Magorzata Mieloszyk, *Religijny wymiar szamanizmu*; Anna Staszewska, *Religijna symbolika kultur plemiennych w ujęciu Mircei Eliadego*; Tomasz Lutka, *Koncepcja uniwersyzmu chińskiego*; Sylwester Wiśniewski, *Protektorat królów polskich nad misjami w Persji w XVII i XVIII w.*; Robert Wolszczak, *Bronisława Malinowskiego koncepcja mitu w świetle fenomenologii religii Mircei Eliadego*; Aleksandra Lica, *Wszechwiedza i wszechobecność Boga w Psalmie 139*; Elżbieta Potaczała, *Symbolika miłości Boga do Izraela w Oz 11*; Krzysztof Hagedorn, *Starotestamentalne znaczenie biblijnego pojęcia „dzisiaj” w Pwt 29-30*; Katarzyna

Cichowlas, *Uniwersalizm księgi Jonasza*; Magdalena Byczkowska, *Fakt odrzucenia Chrystusa przez Żydów w świetle ich wyobrażeń mesjańskich*; Piotr Wiśniowski, *Dynamiczne ujęcie Trójcy Świętej w „Systematic Theology” Paula Tillicha*; Wiesław Dąbrowski, *Chrystologia św. Tomasza z Akwinu w świetle jego odpowiedzi na pytanie o motywy Wcielenia*; Zygmunt Błociński, *Problem ateizmu w polskiej literaturze filozoficzno-teologicznej w latach 1965-1992*; Grażyna Błaszczak, *Praca w ujęciu bł. Honorata Koźmińskiego na podstawie pism*; Barbara Chmielewska, *Modlitwy eucharystyczne Mszy św. z udziałem dzieci. Studium liturgiczno-pastoralne*; Marzena Kulesza, *Wychowanie młodzieży do odkrywania sensu życia na podstawie podręczników do nauki religii przeznaczonych dla uczniów szkół średnich*.

III. WYDZIAŁ KOŚCIELNYCH NAUK HISTORYCZNYCH I SPOŁECZNYCH

1. Sympozjum

1.1. *Drogi do gospodarki rynkowej i odpowiedzialności społecznej – III. Aktualne problemy i perspektywy*

W dniach 28 i 29 maja 1993 roku w ATK oraz w WMSD w Warszawie odbyło się trzecie sympozjum poświęcone gospodarce rynkowej. Wygłoszono następujące referaty:

- Prof. dr Bernhard Sutor, Eichstätt: *Polityczno-etyczne aspekty reform gospodarczych*.
- Dr hab. Aniela Dylus, Warszawa: *Zasada pomocniczości a transformacje systemu gospodarczego*.
- Prof. dr Ronald Clapham, Siegen: *Polityka konkurencyjności i konkurencja w społecznej gospodarce rynkowej*.
- Dr Hanna Gronkiewicz-Waltz, Warszawa: *Transformacja systemu bankowego w kierunku gospodarki rynkowej*.
- Bernhard Jagoda, Norymberga: *Polityka rynku pracy w Niemczech*.
- Bartłomiej Piotrowski, Warszawa: *Polityka rynku pracy w Polsce*.
- Prof. dr Joachim Genosko, Eichstätt: *Partnerstwo społeczne: zadania, znaczenie i problemy*.
- Prof. dr Michael Kutschker, Stuttgart-Hohenheim: *Umiędzynarodowienie gospodarki rynkowej*.

2. Wykład gościnny

Dnia 27 kwietnia 1993 roku prof. dr Joachim Türk wygłosił na Wydziale Kościelnych Nauk Historycznych i Społecznych wykład na temat: *„Der Weltpluralismus in der Postmoderne”*.

3. Stopnie i tytuły naukowe

3.1. Habilitacje

Jan Chłosta, *Oblicze religijne ruchu polskiego na Warmii, Mazurach i Powiślu w latach 1918-1939.*

Recenzenci: ks. prof. dr hab. F. Stopniak
ks. prof. dr hab. Z. Zieliński
prof. dr hab. Cz. Madajczyk

Data kolokwium habilitacyjnego: 21 czerwca 1993 roku.

Marek Podhajski, *„Nowy system muzyki” x. Jana Jarmusiewicza w perspektywie polskich prac z harmonii XIX w.*

Recenzenci: ks. prof. dr hab. K. Mrowiec
prof. dr hab. A. Rakowski
ks. prof. dr hab. J. Pikulik

Data kolokwium habilitacyjnego: 7 czerwca 1993 roku.

3.2. Doktoraty

Ks. Stefan Grabowski, *Duszpasterska działalność Chromacjusza z Akwilei.*

Promotor: ks. prof. dr hab. E. Stanuła

Recenzenci: ks. prof. dr hab. W. Myszor
ks. prof. dr hab. M. Starowieyski

Data promocji doktorskiej: 31 maja 1993 roku.

Ks. Marian Szczotka, *Gradual ms. 205 z Biblioteki Klarysek Krakowskich w świetle polskiej i europejskiej tradycji liturgiczno-muzycznej. Studium źródłoznawcze.*

Promotor: ks. prof. dr hab. Jerzy Pikulik

Recenzenci: ks. prof. dr hab. M. Banaszak
doc. dr hab. J. Gołos

Data promocji doktorskiej: 31 maja 1993 roku.

S. Krystyna Lemańska, *Fenomen zakonnego życia ukrytego na przykładzie Zgromadzeń założonych przez O. Honorata Koźmińskiego. Analiza społeczno-religijna.*

Promotor: ks. prof. dr hab. A. Marcol

Recenzenci: ks. prof. dr hab. H. Juros
ks. prof. dr hab. F. Mazurek

Data promocji doktorskiej: 31 maja 1993 roku.

Ewa Mieszczńska, *Nowoczesny management strategicznego marketingu i perspektywa implementacji w Europie środkowo-wschodniej.*

Promotor: prof. dr hab. J. Ozdowski

Recenzenci: dr hab. A. Dylus
prof. dr hab. Ł. Czuma

Data promocji doktorskiej: 21 czerwca 1993 roku.

Ks. Adam Miłkula, *Model narzeczeństwa i małżeństwa w świadomości młodzieży akademickiej (na podstawie wybranych kategorii studentów)*.

Promotor: ks. prof. dr hab. W. Zdaniewicz

Recenzenci: ks. prof. dr hab. J. Mariński

ks. prof. dr hab. H. Juros

Data promocji doktorskiej: 21 czerwca 1993 roku.

3.3. Magisteria

Styczeń 1993: Izabela Dzieńiszewska, *Program ikonograficzny i treści ideowych dekoracji siedemnastowiecznych stall w kościele pocysterskim w Łądzie*.

Kwiecień 1993: Julia Dzieńisiewicz, *Między tradycją misteriów a awangardą – teatr Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Scena Plastyczna*; Monika Jastrząb, *Pojęcie stroju moralnego i niemoralnego a eklektyczna moda kobieca XIX wieku*; Michał Kehl, *Twórczość Antoniego i Tadeusza Popielów*, Piotr Kaczanowski, *Spoleczna gospodarka rynkowa w programach wybranych ugrupowań politycznych we współczesnej Polsce*; Piotr Kulczycki, *Nieposłuszeństwo obywatelskie w świetle chrześcijańskiej etyki społecznej*; Piotr Tyborowicz, *Treści ideowe ołtarza św. Urszuli w kościele pocysterskim w Łądzie nad Wartą*.

Maj 1993: Małgorzata Radzikowska, *Misterium Mikołaja z Wilkowiecka pt. „Historia o chwalebny m martwychwstaniu Pańskim” i jego realizacje teatralne*; Artur Szuba, *Otto Wagnera wizja architektury sakralnej jako odbicie idei Gesamtkunstwerk*; Jarosław Gutowski, *Wartości podstawowe w projektowaniu nowej Konstytucji III Rzeczypospolitej Polskiej*.

Czerwiec 1993: Tomasz Igrzycki, *Nowa kultura ludowa lat siedemdziesiątych. Ruch punk – historia i etyka*; Krzysztof Wierzbicki, *Ślubowanie Jasnogórskie polskiej młodzieży akademickiej w 1936 roku*; Monika Kieszkowska-Dumeradzka, *Medalierstwo Jerzego Jarnuszkiewicza, cz. 1 i cz. 2*; Grażyna Gabriel, *Gradual cysterski ms. L 13 z Biblioteki Seminarium Duchownego w Pelplinie. Studium źródłoznawcze*; Zofia Władyszewska, *Gradual cysterski ms. L 21 z Biblioteki Seminarium Duchownego w Pelplinie. Studium źródłoznawcze*; Jan Szypowski, *Warszawskie organy Wurlitzera na ogólnym tle fenomenu organów kinowych*; Adam Rakowski, *Analiza źródłoznawcza rękopiśmiennego kancjonału ms. F 283 nr 3 z Muzeum im. Michała Glinki w Moskwie*; Ewa Jadwiga Słonina, *Proprium Missae Trzeciej Niedzieli Adwentu w Gradualach Piotrowskich 1660, 1661. Studium muzykologiczne*; Aldona Agata Pecka, *Udział mnichów syryjskich w życiu Kościoła według relacji Hermiasza Sozomena i Sokratesa Scholastyka*; Katarzyna Kędra, *Pierwszy rok nauczania religii w szkole w opinii rodziców młodzieży ze szkół ponadpodstawowych*; Maria Matyjasik, *Spór o aborcję w Polsce w latach*

1980-1992; Michał Wilkowiec, *Idea olimpizmu a oblicze współczesnego sportu*; Jarosław Zamorski, *Spoleczne aspekty Ruchu Światło-Życie*; Wojciech Sowa, *Architektura sakralna Złoczewa w XVII. i XVIII. wieku. Jej formy i funkcje*; Romuald Jendraszak, *Typ środowiska społecznego a praktyki religijne na przykładzie Bełchatowa w latach 1980-1990*; Władysław Sataśkiewicz, *Zjawisko kultu „gwiazd” jako problem duszpasterski w świetle badań ankietowych*; Władysław Paś, *Działalność społeczno-polityczna kardynała Stefana Wyszyńskiego w świetle „Dziennika Łódzkiego” w latach 1948-1981. Studium z zakresu Kościelnych Nauk Historycznych i Społecznych*; Władysław Pietrzyk, *Typ środowiska a praktyki religijne w latach 1980-1989*.

WYKŁADY KS. PROF. DRA HAB. MICHAŁA CZAJKOWSKIEGO POZA ATK
(styczeń – czerwiec 1993):

„Chrześcijanie i Żydzi – co nas dzieli, co nas łączy”, 22-23 stycznia 1993, w Gliwicach dla inteligencji z różnych stron Polski; „Żydzi i chrześcijanie polscy po Oświęcimiu”, 24 stycznia, w Żydowskim Instytucie Historycznym w Warszawie podczas Szkoły Zimowej dla nauczycieli; „Tolerancja czy ekumenia?”, 4 lutego, w Bochni w ramach Czwartkowych Spotkań Muzealnych; „Eucharystia w Pismie Świętym”, 15 lutego w Warszawie, 18 lutego w Krakowie, w ramach sesji dla zakonnych misjonarzy i rekolekjonistów „Nowa ewangelizacja”; „Les leçons de la Shoah: en quel sens est-il possible de parler de leçon? Point de vue éthique, point de vue religieux”, 24 lutego, na Uniwersytecie we Fryburgu Szwajcarskim; „Co nas łączy – chrześcijan i Żydów?”, 27 lutego, w Towarzystwie im. Edyty Stein we Wrocławiu; „Stan dialogu Kościoła katolickiego z judaizmem”, 28 lutego, w Klubie Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Żydów w Wałbrzychu; „Jakiego państwa chcemy? (czy prawo ma umoralniać obywateli?)”, 1 marca w Zakładach „Rawar” w Warszawie; „Dlaczego Kościół katolicki?”, 7 marca, w Duszpasterstwie Akademickim parafii MB Królowej Polski w Warszawie; „Rola tradycji w wychowaniu”, 17 marca do nauczycieli w Suwałkach; „Ewangelia a polityka” 19 marca, w ramach VII Bydgoskich Dni Społecznych „Społeczny wymiar orędzia biblijnego” w Bydgoszczy; „Dekalog i my”, 1-3 kwietnia dla władz i inteligencji Nowego Sącza; „Dialog teologiczny chrześcijańsko-żydowski”, 14-15 kwietnia w Wyższym Seminarium Duchownym Misjonarzy Oblatów w Obrze; „Żydzi i chrześcijanie – czy różnica religii stanowi przeszkodę w porozumieniu?”, 20 kwietnia w Mierkach na seminarium Niezależnego Zrzeszenia Studentów dla studentów Izraela, Niemiec i Polski; „Żydzi i chrześcijanie – co nas łączy?”, 29 kwietnia w Towarzystwie Wolnej Wszechnicy Polskiej w Warszawie; „Kościół większości a problematyka wolności religijnej w Polsce”, 27 maja na Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie podczas I-szej Konferencji Polskiego Stowarzyszenia Wolności Religijnej „Wolność religii i przekonań – potrzeby, zagrożenia, wyzwania”; „Żydowskie i chrześcijańskie Zielone Świątki”, 29 maja na Ogólnopolskim Spotkaniu Ekumenicznym Młodzieży w Kodniu nad Bugiem; „Czy Jan XXIII był prorokiem?”, 18 czerwca w Klubie Inteligencji Katolickiej w Warszawie; Przez cały semestr

prowadził wykłady biblijne w Papieskiej Akademii Teologicznej (Kolegium Filozof.-Teol. Ojców Dominikanów) w Krakowie oraz kurs biblijny w Klubie Inteligencji Katolickiej w Warszawie;

Przewodniczył 30 kwietnia i 1 maja w Warszawie dyskusjom panelowym II ogólnopolskiej sesji II Synodu Plenarnego na temat „*Wspólnota kościelna-parafia*”; Na zaproszenie „*Equilibre*” przebywał 1-3 maja w misji pokojowej i charytatywnej w b. Jugosławii (Macedonia); Otrzymał następujące nagrody: Nagroda ministra Edukacji Narodowej (ATK); Nagroda im. św. Brata Alberta (ekumenia); 20th Century Award for Achievement (Cambridge).

Występował wielokrotnie w krajowym i zagranicznym radiu i telewizji.

Ignacy Bokwa